

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Davida Hipšra, soudce Milana Podhrázkého a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2025, č. j. 54 A 27/2025-22,

t a k t o :

Kasační stížnost se z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobou podanou u Krajského soudu v Praze (dále též „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 7. 11. 2024, č. j. MV-162290-3/TP-2024, jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 23. 10. 2024, č. j. KRPS-260502-3/ČJ-2024-0100AP-106. Tímto rozhodnutím Policie ČR podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 197/2024 Sb., odmítla žádost žalobce o poskytnutí veškerého „*vyhodnocení obsahu podání přijatého na soudní podatelnu Okresního soudu v Mělníku ke sp. zn. 12 Nc 851/2023 osobně dne 22. 8. 2023, o jehož údajné existenci a průj provedení se dozvěděl při veřejném zasedání konaném u KS v Praze pod sen. zn. 11 To 261/2024 ...*“. Žalobce současně požádal o osvobození od soudních poplatků. Tuto žádost krajský soud v záhlaví označeným usnesením zamítl s odůvodněním, že žalobce přes výzvu soudu nedoložil úplným a hodnověrným způsobem své majetkové poměry.

[2] Krajský soud při svém hodnocení projednávané věci dospěl k závěru, že v tvrzeních žalobce a doložených listinách shledal mezery a nejasnosti, které ho vedou k závěru, že žalobce nesplnil povinnost osvědčit úplně, pravdivě a hodnověrně své majetkové poměry. Předložené listiny naznačují, že žalobce si prostředky na úhradu nákladů spojených s jeho mnoha soudními řízeními obstarává formou zápůjček od různých osob. Považoval je za neúplná a nevěrohodná. Krajskému soudu vznikla pochybnost, zda žalobce svůj dluh paní I. H. vůbec splácí, neboť v prohlášení žádnou splátku neuvedl a jeho tvrzené majetkové poměry zjevně neumožňují, aby pravidelně splácel takový dluh. Z předloženého výpisu z účtu se navíc jeví, že žalobce I. H. pravidelně splácí menší zápůjčky na živobytí, načež obratem dostává zápůjčku další. Obdobná je i situace ve vztahu k paní K. K. Krajskému soudu vznikla pochybnost, zda se vůbec jedná o zápůjčky. Z žalobcových tvrzení krajský soud dále nebyl schopen dovodit, zda a kolik mu zbývá splatit na dluhy vzniklé opakovaným ukládáním pořádkových pokut a na náklady soudního řízení. Podle výpisu z účtu žalobce v březnu 2025 uhradil splátky všech těchto dluhů, avšak ten tvrdí opak. Krajský soud považoval za nevěrohodné tvrzení žalobce o příjmech, respektive že si není schopen obstarat prostředky na (aspoň částečnou) úhradu soudního poplatku. Je přitom povinností žadatele o osvobození od soudních poplatků, aby úplně a věrohodně tvrdil a doložil své majetkové poměry, včetně možnosti si finanční prostředky opatřit. Tedy to, že nemá vyjma sociálních dávek oficiální zdroj příjmů a prostředky získává také nevratnými půjčkami od svých příbuzných, přivedlo krajský soud k úvaze, že mu není zřejmé, proč by si žalobce nemohl tímto způsobem obstarat také prostředky na zaplacení soudního poplatku. V této souvislosti krajský soud poukázal na to, že žalobce je schopen obstarat si prostředky, a to i v řádu minimálně nižších tisíců korun. Nepřehlédl, že v minulosti byl žalobce vícekrát od soudních poplatků osvobozen v rozsahu 90 %. S ohledem na shora uvedené však v projednávané věci neshledal důvod k obdobnému postupu. Uzavřel, že žalobce nepředestřel kompletní a doložená tvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, čímž nedoložil své poměry, a soudu tak znemožnil řádné posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků.

II.

[3] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost dle § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s., v níž se domáhal jeho zrušení. Nesouhlasil s posouzením krajského soudu, podle kterého úplně, pravdivě a hodnověrně neosvědčil své majetkové poměry. Namítal, že krajský soud neuznal řádně doložené potvrzení o výši dávky hmotné nouze a z toho dovozoval údajnou neúplnost a nehodnověrnost jeho tvrzení.

[4] Dále zpochybňoval závěr krajského soudu, podle něhož disponuje dalším příjmem, což dovozuje z hypotetického splácení dluhu I. H. a K. K. Odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1418/2016, ze kterého vyvozoval, že ujednaný termín vrácení zápůjčky neznamená závazek prostředky do ujednaného dne vrátit. Krajský soud také v této souvislosti nevycházel z aktuálních majetkových poměrů stěžovatele, ale z hypotetické možnosti sám přenechat věci zapůjčitele I. H. a K. K. Tedy zde krajský soud rozhodl zmatečně, aniž by porozuměl zákonné definici zápůjčky, a zároveň bylo podle stěžovatele rozhodnuto v jeho neprospěch trestným činem soudce [k tomu odkazuje na § 329 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku]. Stěžovatel také namítá nesprávné posouzení

pokračování

hrazení členských příspěvků spolku MaSON v rámci poskytování internetu a hrazení telefonu, v čemž spatřuje porušení práva na informace a rodinu. Odkazuje pak na konkrétní body v dřívějších rozsudcích Nejvyššího správního soudu, které spočívají v řešení jeho námitek v rámci dalších jím podaných kasačních stížností. Krajský soud současně nesprávně posoudil splácení pořádkových pokut, které stěžovatel vynakládá racionálně za účelem odvrácení daňových exekucí a exekučních nákladů. Krajský soud také nezohlednil, že stěžovatel byl evidovaný jako uchazeč o zaměstnání, a navíc byl v pracovní neschopnosti. Z tohoto důvodu nebylo možné, aby si sám příjem zvýšil. V této souvislosti krajský soud nesprávně posoudil lékařskou zprávu a pracovní neschopnost. Povolené vycházky stěžovatel dodržuje za účelem odstraňování duševního onemocnění. Krajský soud odkázal pouze na fiskální, regulativní a motivační funkci soudního poplatku, přičemž stěžovateli nevytykal svévolnost, bezdůvodnost ani malichernost návrhu, a nezohlednil, že stěžovatel na podporu žádosti o osvobození od soudního poplatku předložil relevantní listiny.

III.

[5] Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatele v tomto řízení o kasační stížnosti netíží povinnost být zastoupen advokátem ani poplatková povinnost. Kasační stížnost je totiž podána proti procesnímu usnesení, kterým se nekončí rozhodnutí o žalobě (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností jednotlivých kasačních námitek. Kasační stížnost lze totiž podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost podaná z jiných důvodů je nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel musí reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které soud v napadeném rozsudku uvedl, nesprávné. Musí tedy vylicit, kterých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl soud vůči němu dopustit v procesu vydání rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2023, č. j. 6 As 358/2021-38, bod 11). Pokud tak neučiní a nereflktuje argumentaci krajského soudu, pak nejsou takové námitky přípustné (srov. usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS; ze dne 15. 9. 2009, č. j. 6 Ads 113/2009-43; nebo ze dne 14. 6. 2016, č. j. 1 As 271/2015-36, body 10-14).

[7] V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud předně uvádí, že stěžovatelova tvrzení, která se týkají porušení základních práv, včetně práva na informace a na rodinu, byla vznesena jen obecně a bez konkrétní argumentace. Je třeba zdůraznit, že krajský soud se ani okolnostmi, které stěžovatele k této námitce vedly, v napadeném usnesení vůbec nezabýval. Nijak tedy především neposuzoval hrazení členských příspěvků za poskytování internetu či hrazení nákladů za telefon, jak v kasační stížnosti tvrdí stěžovatel. Tato část kasační stížnosti proto nemůže představovat přípustnou kasační námitku. S podstatou závěrů napadeného usnesení se pak mýlí i část kasační argumentace stěžovatele týkající se nesprávného posouzení splácení pořádkových pokut. Ani na hodnocení tohoto výdaje stěžovatele totiž krajský soud odůvodnění napadeného rozhodnutí nepostavil.

[8] K samotnému věcnému přezkumu napadeného usnesení Nejvyšší správní soud předesílá, že podstatu sporu, která je předmětem i této kasační stížnosti (tedy neosvobození od soudních poplatků z důvodu nedostatečného doložení majetkových poměrů mj. s odkazem na jiné možnosti stěžovatele obstarat si prostředky od příbuzných), již řešil i v nedávném rozsudku ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 As 52/2025-15 či ze dne 9. 7. 2025, č. j. 7 As 106/2025-9. Skutkové okolnosti nyní projednávané věci i odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu jsou s uvedeným případem srovnatelné. Nejvyšší správní soud zde neshledal důvod se od závěrů vyjádřených v odkazovaném rozsudku odchýlit.

[9] Nejvyšší správní soud se z hlediska přípustných kasačních námitek s ohledem na logiku kasačního přezkumu zabýval v první řadě námitkou zmatečnosti řízení. Stěžovatel má za to, že soud rozhodl v jeho neprospěch v důsledku trestného činu soudce. Tato kasační námitka je nedůvodná. Krajský soud vydal napadené usnesení v rámci zákonem vymezené pravomoci. Skutečnost, že stěžovatel s hodnocením krajského soudu nesouhlasí, nezakládá sama o sobě důvod pro závěr o nezákonnosti nebo snad dokonce o spáchání trestného činu ze strany rozhodujícího předsedy senátu.

[10] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami směřujícími do nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení. Podle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považuje mimo jiné takové rozhodnutí, v němž nebyly vypořádány všechny námitky; dále rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč právní argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou (např. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje jej přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené usnesení požadavkům přezkoumatelnosti dostalo. Z usnesení krajského soudu totiž vyplývá, jakými úvahami se při rozhodování o žádosti o osvobození od soudního poplatku řídil. Uvedl, že stěžovatel své majetkové poměry nedoložil úplným a věrohodným způsobem, specifikoval, v čem spatřuje nedostatky, a tyto závěry podložil konkrétními okolnostmi daného případu. Usnesení krajského soudu tak splňuje požadavky na srozumitelnost, přezkoumatelnost a logickou návaznost mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci. Krajský soud nevycházel pouze z předpokladu, že soudní poplatek by měl být hrazen z darů či půjček od třetích osob stěžovateli blízkých, nýbrž ve svém odůvodnění předestřel další důvody pro své závěry. Stěžovateli primárně vytýká nedostatky, pokud jde o jeho tvrzení a doložení majetkových poměrů. Současně krajský soud vysvětlil, proč se odchyluje od některých rozhodnutí Městského soudu v Praze, v nichž byl stěžovatel od soudního poplatku částečně osvobozen. Subjektivní nesouhlas stěžovatele s důvody rozhodnutí nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným.

pokračování

[11] Ve vztahu ke kasačním námitkám směřujícím vůči nesprávnému posouzení právní otázky soudem, Nejvyšší správní soud připomíná, že na základě § 36 odst. 3 s. ř. s. může být účastník řízení osvobozen od soudních poplatků, jestliže to vyžadují jeho poměry, které je povinen řádně doložit. Zhodnocení oprávněnosti žádosti přísluší příslušným soudům, kterým je ponechán prostor k uvážení, zda a případně v jakém rozsahu osvobození v konkrétním případě přiznají (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2024, č. j. 7 As 26/2024-19, a tam citovaná judikatura).

[12] Ve svém prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech stěžovatel prohlásil, že není zaměstnaný a je v pracovní neschopnosti. Pobírá příspěvek na živobytí ve výši 4 860 Kč a příspěvek na bydlení ve výši 5 649 Kč. Také uvedl, že s náklady na živobytí mu příležitostně pomáhají zapůjčitelé. Stěžovatel vlastní 1/12 podílu rodinného domu, 1/12 přilehlé zahrady a 1/24 přístupové cesty. Jeho výdaje sestávají ze 4 860 Kč za „živobytí“, 3 830 Kč za nájemné a elektřinu, dále má vyživovací povinnost vůči svému synovi činící 2 000 Kč a mezi výdaje řadí také dluhy na pořádkových pokutách a nákladech trestního řízení.

[13] Co se pracovní neschopnosti týče, tak stěžovatel také tvrdí, že ji krajský soud nesprávně posoudil spolu s jeho lékařskou zprávou a povolenými vycházkami. Tím se ale krajský soud ve svém odůvodnění blíže nezabýval. Zdravotní stav stěžovatele krajský soud nijak nezpochybňoval. S ohledem na svoji pozici jako uchazeče o zaměstnání v pracovní neschopnosti stěžovatel dále obecně odkázal na rozsudek NSS ze dne 10. 4. 2025, č. j. 8 As 16/2025-18, bod 18, který se týkal jiné věci téhož stěžovatele. Jedná se ovšem o bod shrnující argumentaci stěžovatele směřující k popisu jeho finanční situace mimo jiné i s ohledem na jeho zdravotní stav. Tedy se nejedná o právní závěr soudu, který by stěžovatelův nárok na osvobození od soudního poplatku osvědčoval. I v tomto bodě se Nejvyšší správní soud naopak vyjadřuje tak, že ačkoli u nemajetných osob je zpravidla namíste osvobození od soudního poplatku přiznat, byť částečně, tak je přípustné, že „u účastníka řízení mohou existovat takové okolnosti, které i přes jeho nemajetnost, mohou vést k jeho neosvobození.“ V projednávané věci tak krajský soud ani v tomto ohledu nepochybil, pokud dospěl k závěru, že stěžovatel své majetkové poměry neosvědčil úplně a hodnověrně.

[14] Ze soudního spisu je zřejmé, že stěžovatel byl vyzván k doložení svých majetkových poměrů, avšak na tuto výzvu nereagoval dostatečně. Stěžovatel sám uvedl, že má více dluhů, které sestávají ze zápůjček, pořádkových pokut a nákladů trestního řízení. Z jeho tvrzení a doložených podkladů však nebylo možné určit, v jaké přesné výši tyto dluhy má. Dluhy ze zápůjček sice v nízkých splátkách splácí, následně si však od stejného věřitele opět částku vypůjčí. Stejně tak jeho tvrzení o nesplacených pořádkových pokutách a nákladech trestního řízení se jeví nevěrohodná, neboť ze stěžovatelem doložených podkladů se jeví, že by měly být uhrazeny (ačkoliv ani to nelze s jistotou konstatovat). Uvedená vágnost a nedostatečná tvrzení nemohou založit důvod pro osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel v souvislosti se svými dluhy a půjčkami namítal, že krajský soud dovodil jeho další příjem z možnosti splácet půjčky, aniž by byl tento příjem doložen. Nejvyšší správní soud konstatuje, že úvahy krajského soudu vycházely z celkového obrazu stěžovatelových tvrzení a předložených dokumentů a soud oprávněně zpochybnil věrohodnost tvrzení stěžovatele o chybějícím jakémkoliv

dalším příjmu. Jestliže stěžovatel dlouhodobě hradí různé výdaje, aniž by disponoval prokazatelnými příjmy, lze zpochybňovat úplnost a pravdivost jím předložených údajů. V tomto ohledu není určující, zda krajský soud porozuměl zápůjčce v tom smyslu, jak ji vnímá stěžovatel. Klíčové je, zda stěžovatel zpochybnil závěry krajského soudu o úplnosti a hodnověrnosti doložení jeho majetkových poměrů. A to se mu v dané věci nepodařilo.

[15] Nejvyšší správní soud ve shodě s existující judikaturou (viz například již zmíněný rozsudek č. j. 10 As 52/2025-15 (bod 9) připomíná, že „*povinnost tvrzení a důkazní břemeno ohledně majetkových, osobních a výdělkových poměrů tíží žadatele o osvobození od soudního poplatku*“. Tedy pokud žadatel (stěžovatel) uspokojivě neosvětlí, z čeho hradí své každodenní potřeby, jaké konkrétní dluhy a půjčky má a jak je splácí, z jakých příjmů hradí jiné soudní poplatky, které mohou být i snížené, ačkoli tvrdí, že na jejich úhradu nemá prostředky, nelze ve světle uplatněných kasačních námitek napadené usnesení krajského soudu považovat za nezákonné.

[16] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji v souladu s § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud v rozhodnutí o žalobě. Kasační stížnost zde totiž mířila do usnesení, které je vnořeno do řízení o žalobě (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS, bod 50).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2025

David Hipšr
předseda senátu